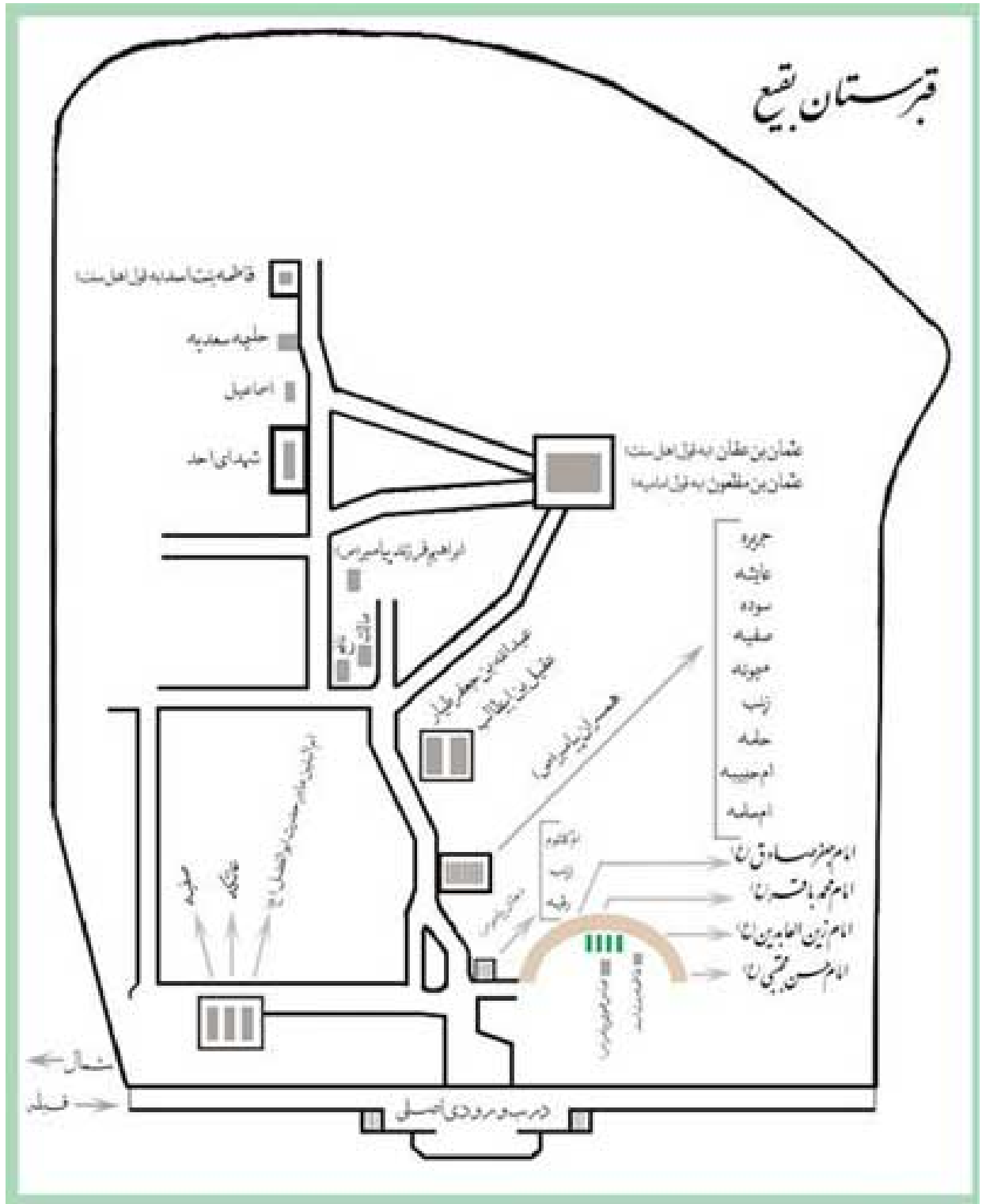

طراحی قبرستان بقیع و حرم ایمه
معصومین (عليهم السلام) (فضای
مبکی)

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: آرش قندچی

استاد راهنما: هادی ندیمی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: علی غفاری

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: دانشگاه شهید بهشتی

تاریخ دفاع: 1377

واحد:

کلمات کلیدی: وهابیت عربستان، طراحی قبرستان بقیع، حرم پیامبر ص، گونه سازی حرم ائمه، یثرب

مقصود از ارایه چنین طراحی، کاوش در حاشیه آن و نقدی بر تفکرات و وهابیت عربستان، شناسایی مدفونین در قبرستان بقیع و اعتبارگذاری افراد براساس اصول عقاید اسلامی و نهایتاً تصمیم‌گیری راجع به نتیجه تحقیقات خود و آن اینکه بالاخره طرح نهایی شامل چه عناصری است؟ آیا دارای فضاهایی شبیه حرم پیامبر یا ایمه دیگر علیهم‌السلام است یا تنها عنصری بصری برای القاء بیانی خاص. پیرامون موضوع اول لازم است از دیدگاه جامعه‌شناسی و علم‌الادیان به این نکته اساسی پاسخ گفت که نظر وهابیت در مورد مقابر، ناشی از یک تفکر با اصالت است یا تنها حرکتی است مجعول در جهت امحاء بخشی مهم از تاریخ تمدن اسلام؟ در باب موضوع دوم بنا داریم به یک نظریه قطعی در خصوص برجستگان اهل بیت، صحابه و مومنین که در آن قبرستان دفن شده‌اند برسیم و براساس نظریات اصیل اسلامی به یک ارزش‌گذاری تقریباً مشترک بین فریقین رسیده و در مورد هر یک حکم قطعی صادر نماییم. و نهایتاً بر پایه آن حکم معین سازیم از دیدگاه معماری چه نوع فضایی قابل طراحی است. در رابطه با موارد فوق‌الذکر ضمن مطالعه کتب قابل دسترس که سندیت لازم تاریخی و اسلامی را داشته‌اند از افاضات مورخین و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی بهره‌مند شدم، که در راستای استنباط اصل موضوع و رفع پاره‌ای از شبهات و بوجود آمدن سیوالات تازه، جهت رفع مشکلات آتی، کمک شایانی بدست آمد، و علاوه بر آن در بدست آوردن احکام حیاتی طرح که قابل دفاع نیز باشد، نظرات و راهنماییهای ایشان بسیار کارساز بود. در راستای این مطالعات لازم است ضمن شناسایی اجمالی مدینه و اوضاع تاریخی و سابقه یثرب، و در ادامه به شناسایی مدینه از دیدگاه مورخان، جغرافیا، اجتماعی و کالبدی و ... بپردازم. سرفصل بعد به موضوع اصلی خود که عبارت است از مذاقه و بررسی پیرامون قبرستان بقیع در طول تاریخ اسلام و قبل از آن، ارتباط آن با مسلمین صدر اسلام، همچنین به تفحص درباره وضعیت کالبدی بقیع و اطراف آن در گذشته و حال همت خواهم گمارد. برای رسیدن به چنین بینشی لازم است به فلسفه مرگ و

حیات اخروی و رابطه اموات با دنیای زندگان و نیز جایگاه درگذشتگان بویژه اولیاءالله از دیدگاه مسلمین، خاصه شیعیان پردازیم. که نتیجتاً به احکامی منطقی درباره لزوم تعمیر و آبادانی قبور اولیاء دست یابیم. بخش بعدی مربوط به تحقیق در خصوص مصادیق معماری قبور مشابه که در ایران و چه در سراسر دنیای اسلام پراکنده‌اند، بالخصوص گونه‌شناسی حرم ائمه و اماکن متبرکه غرب دنیای اسلام، همچنین به تحلیل زمین قبرستان و موقعیت‌سنجی آن نیز خواهیم پرداخت. فصول آتی در واقع نتیجه‌گیری از مباحث گذشته و بیان احکام انشایی طرح معماری نهایی است که شامل فضاهای اصلی که طرح بر پایه آنها استوار گردید. همینطور فضاهای خدماتی جنبی آن خواهد بود. فنون ساختمانسازی در این طرح، با توجه به نزدیکی به حرم پیامبر و فن‌آوری پیشرفته بکار گرفته شده در طرح حرم نبوی بسیار بااهمیت می‌باشد، که در واقع ضمن احترام‌گذاری به حرم نبوی، طرح ما نیز حایز ویژگیهای مفید آن باشد.